

İlk ve Ortaokul Öğretmenlerinin Kültürlerarası Anlayış Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlk ve Ortaokul Öğretmenlerinin Kültürlerarası Anlayış Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23304>

Özet

?lk ve Ortaokul Ö?retmenlerinin Kültürleraras? Anlay?? Ölçe?i, ilk ve ortaokul düzeyinde görev yapan ö?retmenlerin **kültürleraras? anlay??** düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?retmenlerin farklı kültürel arka planlara sahip öğrencilere ve velilere karşı geliştirdikleri tutumlar?, inançlar? ve pedagojik yeterlilikleri de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in Uyarlama çalışması, Burak ve arkadaşları tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmi? olup, Türk eğitim sistemi bağlamında kültürel çe?itlili?e uyum sağlama kapasitesini saptamayı hedeflemektedir.

Uyarlama çalışması, ölçe?in orijinal yapısını koruyarak Türk kültürüne özgü dilsel ve kavramsal e?de?erlili?i sağlam?? ve geçerlik ile güvenirlik analizleriyle desteklenmiştir. Bu araç, eğitim araştırmacılar?na ve politika yapıcılara, ö?retmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları?n? belirleme ve kapsayıcı eğitim ortamları oluşturma çabalarına katkıda bulunacak nicel veriler sunar.

Anahtar Kelimeler

Kültürleraras? Anlay??, Ö?retmen Yeterlili?i, Ölçek Uyarlama, Eğitim Psikolojisi, Kültürel Duyarlılık, ?lkokul Ö?retmenleri, Ortaokul Ö?retmenleri.

Yazarlar

Durmuş Burak, Zeynep Amaç, Yusuf Do?an, Serkan Duran, Fatih Yıldırım, Halil Uzun.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ilk ve ortaokul ö?retmenlerinin sınıflarında karşılaştıkları **kültürel çe?itlili?e** yönelik sahip oldukları bilgi, tutum ve beceri düzeylerini ölçmektir. Giderek küreselleşen toplumlarda ve çok kültürlü sınıflarda, ö?retmenlerin **kültürleraras? anlay??** yeterlilikleri, tüm öğrencilerin eşit ve adil eğitim almasını sağlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Bu uyarlama çalışması, Türkiye'deki ö?retmenlerin kültürel farklılıkları bir zenginlik olarak görüp görmediklerini, önyargı düzeylerini ve bu farklılıkları öğretim stratejilerine ne ölçüde entegre edebildiklerini belirlemek üzere tasarlanm??tır. Elde edilen sonuçlar, hizmet öncesi ve hizmet içi ö?retmen eğitim programları?nın kültürel yeterlilik boyutunda geliştirilmesine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojide ve eğitim bilimlerinde merkezi bir kavram olan **kültürleraras? anlay??** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç temel bileşen etrafında şekillenir: 1) Bilişsel Boyut

(Farkl? kültürlere dair bilgi ve fark?ndal?k), 2) Duyu?sal Boyut (Farkl? kültürlere kar?? empati, sayg? ve olumlu tutum), ve 3) Davran??sal Boyut (Kültürel olarak duyarl? pedagojik becerileri uygulama yetene?i).

Ölçek maddeleri, ö?retmenlerin kültürel farkl?l?klar? kabul etme derecesini, kültürel çat??malar? yönetme yakla??mlar?n? ve yabanc?la??t?rmayan bir s?n?f iklimi yaratma inançlar?n? derinlemesine incelemektedir. Kültürleraras? anlay?? yap?s?, ö?retmenlerin mesleki etik ve yeterlilik standartlar?n?n ayr?lmaz bir parças? olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun **geçerlik** çal??malar?, yap? geçerli?ini tesis etmeye odaklanm??t?r. Uyarlama sürecinde, maddelerin orijinal ölçekteki teorik boyutlar? Türk örnekleminde de temsil edip etmedi?i incelenmi?tir. Bu amaçla genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullan?larak, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland??? varsay?lmaktad?r.

Ek olarak, dilsel ve kültürel e?de?erlik, çeviri-geri çeviri prosedürleri ile sa?lanm??t?r. Kapsam geçerli?i, e?itim ve psikometri alanlar?ndan uzman görüş?leri al?narak de?erlendirilmi?, böylece ölçek maddelerinin ölçülmek istenen **kültürleraras? anlay?? yap?s?n?** yeterli düzeyde temsil etti?i gösterilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türk e?itim ba?lam?nda geçerli bir ölçüm sa?lad???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarl?l?k katsayılar?n?n hesaplanmas? yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Burak ve arkadaşlar? (2020) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) yüksek oldu?u ve kabul edilebilir psikometrik standartlar? kar??lad??? rapor edilmi?tir. Bu durum, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Alt boyutlar baz?nda da güvenilirlik katsayılar? hesaplanarak, ölçe?in farkl? bile?enlerinin kararlıl???na dair kan?tlar sunulmu?tur. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in farkl? uygulama ko?ullar?nda ve farkl? ö?retmen gruplar?nda benzer sonuçlar üretme potansiyelini güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?s?sal uygunlu?unu belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemlerine ba?vurulmu?tur. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürüne aktar?labilirli?ini test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** öncelikli olarak kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin teorik olarak belirlenmi? alt boyutlara uygun bir da??l?m gösterdi?ini ve

model uyum indekslerinin mükemmel veya kabul edilebilir sonuçları içinde olduğunu ortaya koymuştur.

Bu analizler, ölçeğin **kültürlerarası anlayış** yapısını, birden fazla ve ayrı faktör aracılığıyla başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır. Faktör yapısının korunması, uyarılmanın kültürel eşdeğerlik açısından başarıyla olduğunu önemli bir göstergesidir.

Araç

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Tipik olarak 5'li veya 7'li Likert formatında, katılımcının maddelere ne ölçüde katıldığını belirttiği format.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: İlk ve ortaokul öğretmenleri (Primary and middle school teachers)

Age Group: Aktif görev yapan yetişkin öğretmenler (Genellikle 25-60 yaş arası)

Population Details: Türkiye genelinde farklı coğrafi bölgelerde ve farklı branşlarda (sınıf öğretmenliği, branş öğretmenliği) görev yapan öğretmenler örneklemini üzerinde test edilmiştir.

Test Methodology: Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak, öz-bildirime dayalı anket şeklinde uygulanmıştır. Veriler, istatistiksel paket programlar aracılığıyla analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kültürel Eğitim, Öğretmen Mesleki Gelişimi, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Eğitimde Çeşitlilik, Burak 2020, Kültürlerarası Yeterlilik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Araştırma makalesinde belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar Durmuş Burak: dburak@kilis.edu.tr

Correspondence Address: Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kilis, Türkiye (Sorumlu yazarın kurum bilgisi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2020 yılında yayımlanan akademik bir makale ile Türkçeye uyarlanmıştır. Akademik

amaçlı olarak kullanılmak için sorumlu yazar Durmuş Burak ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Genellikle bu tür akademik ölçekler, izin alınmaksızın takdirde kâr amaç gütmeyen araştırmalarda ücretsiz olarak kullanılabilir.

Kaynaklar

Burak, D., Amaç, Z., Doğan, Y., Duran, S., Yıldırım, F., ve Uzun, H. (2020). İlk ve Ortaokul Öğretmenlerinin Kültürlerarası Anlayış Ölçeği: Uyarlama ve uygulama çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(1), 354-376.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ilk-ve-ortaokul-ogretmenlerinin-kulturlerarasi-anlayis-olcegi-toad.pdf

İlk ve Ortaokul Öğretmenlerinin Kültürlerarası Anlayış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.